

Η Βιετναμοποίηση του πολέμου του '73, δεν έφερε τα ποθούμενα για τους Αμερικανούς. Σταμάτησαν μεν την αιμορραγία της νεολαίας τους, επιβλήθηκε επίσης κατάπαυση του πυρός με την συνθήκη των Παρισίων η οποία όμως, επικρίθηκε ως αριστούργημα ασάφειας. Σαν σήμερα, σαράντα τέσσερα χρόνια νωρίτερα, έκλεινε ένας ολέθριος κύκλος, τέλειωνε ένας μακρύς, επίπονος και βαρβαρικός πόλεμος. Η πρωτεύουσα του Νότιου Βιετνάμ έπεφτε στα χέρια του λαϊκού στρατού

Μια μικρή ματιά σε εκείνες τις στιγμές, που η Σαϊγκόν άλλαζε χέρια.

Η εξευτελιστική απομάκρυνση του R.M. Nixon από την προεδρία, το καλοκαίρι του '74, βοήθησε τις προθέσεις των Βορείων που τον Μάρτιο του '75 ξεκίνησαν μια μαζική επίθεση, καταπατώντας την συνθήκη ειρήνευσης.

Ένα ακόμα σημαντικό λάθος εκτίμησης, ήρθε να προστεθεί στα προηγούμενα, καθώς το υπόμνημα που συνέταξε η Κεντρική Υπηρεσία Πληροφοριών (CIA) και η Υπηρεσία Πληροφοριών Στρατού των Η.Π.Α. το οποίο δημοσιεύθηκε στις 5 Μαρτίου του '75, κατέληγε στο συμπέρασμα, ότι το Νότιο Βιετνάμ θα μπορούσε να αντέξει αυτές τις επιθετικές δραστηριότητες, τουλάχιστον μέχρι τις αρχές του '76.

Οι προβλέψεις αυτές αποδείχτηκαν ολοκληρωτικά εσφαλμένες. Στις αρχές Απριλίου, 16 επαρχίες του Ν. Βιετνάμ είχαν ήδη πέσει στα χέρια των επιτιθέμενων. Η θυελλώδης επέλαση δημιούργησε ένα τεράστιο κύμα πολιτών που ήθελαν να αποφύγουν την κομμουνιστική κατοχή και τα όποια αντίποινα. Μετά από δεκαετίες πολεμικών εμπλοκών και Εμφύλιου σπαραγμού, οι ανοχές ήταν μηδενικές.

Στο Ν. Βιετνάμ εκείνη την εποχή, παρέμεναν περίπου 6.000 Αμερικανοί. Πολλοί από αυτούς είχαν παντρευτεί, μνηστευθεί, ή έστω είχαν σχέσεις με Βιετναμέζες. Αρκετοί είχαν και παιδιά. Ταυτόχρονα όσοι ντόπιοι, είχαν οποιαδήποτε επαγγελματική σχέση με του Αμερικανούς δεν υπήρχε περίπτωση να επιβιώσουν, αν και όταν η Σαϊγκόν έπεφτε. Ένας πρόχειρος υπολογισμός ανέβαζε το πλήθος των συνεργατών σε 150.000 τουλάχιστον που μεγάλωνε πολύ αν προσθέτονταν και οι οικογένειές τους. Τα φλέγοντα ερωτήματα ήταν: Ποιος φεύγει; ποιος θα παραμείνει; Ήταν ένα πελώριο ηθικό δίλλημα.

Πολλά από 16.000 κατασκευασμένα Bell UH-1 Iroquois, γνωστά και ως Huey, βρέθηκαν στον πόλεμο της Ινδοκίνας και σήκωσαν μεγάλο βάρος καθώς ήταν εκείνα με τις περισσότερους εξόδους σε συχνά αφιλόξενους ουρανοί. Στις στιγμές της εκκένωσης, έχοντας εκτελέσει τις αποστολές τους, ήταν πλέον άχρηστα και πιάνοντας πολύτιμο χώρο, τα πληρώματα τα πέταγαν στη θάλασσα.

Εννοείται πως σε αυτό το χάος, άρχισαν οι συναλλαγές, όπου χρήματα άλλαζαν χέρια αγοράζοντας ελπίδες, που άλλες φορές πραγματοποιούνταν άλλες δεν ήταν παρά απάτη. Ο Αμερικανός πρεσβευτής τότε, ήταν ο Graham Martin, με την φήμη του τζέντλεμαν και το βάρος του θανάτου του υιοθετημένου και μοναδικού παιδιού του, εκεί, ως μια ακόμα απώλεια του πολέμου. Είχε δυσκολία να αποδεχτεί το διαφανόμενο τέλος, διατηρούσε μια αδικαιολόγητη αισιοδοξία και επειδή την ευθύνη της εκκένωσης την είχε ο ίδιος, αυτή η αδυναμία του, θα έκανε τα πράγματα χειρότερα.

Όταν τις πρώτες ώρες της 29ης Απριλίου το αεροδρόμιο Ταν σον Νιουτ της Σαϊγκόν βομβαρδίστηκε, ο αιφνιδιασμός για τους αιθεροβάμονες υπήρξε πλήρης. Δεν ήταν πια θέμα ημερών, αλλά ωρών. Το πρωί, παρά τα σποραδικά πυρά, ο πρεσβευτής επισκέφτηκε τις εγκαταστάσεις του αεροδρομίου, είδε τον κατεστραμμένο διάδρομο και προχώρησε σε άμεση εντολή εκκένωσης. Δεν υπήρχε πια παρά μόνον ένας τρόπος.

Διοργανώθηκε έτσι, η μεγαλύτερη μέχρι τότε αερογέφυρα με ελικόπτερα. Το χάος επικράτησε, καθώς όλοι ήθελαν να φύγουν. Ο πρεσβευτής Martin αρνήθηκε να εγκαταλείψει από τους πρώτους την πρεσβεία και προσπαθούσε με κάθε τρόπο να διώξει όσους περισσότερους νοτιοβιετναμέζους ήταν δυνατόν. Ο χρόνος όμως ήταν πια ασφυκτικά μικρός.

Στιγμές ηρωισμού, ανδρείας και δειλίας, ανθρωπιάς και προδοσίας εκτυλιχθηκαν ανάμεσα σε χιλιάδες ανθρώπων πάνω σε πολλά τετραγωνικά χιλιόμετρα γης και θάλασσας. Η τελευταία διακομιδή με τα CH46 έγινε στις 07:58 της Τετάρτης 30ης Απριλίου του 1975. Έντεκα Αμερικανοί πεζοναύτες και πολίτες πέταξαν από την ταράτσα της πρεσβείας, ενώ οι ερπύστριες από τα άρματα του λαϊκού στρατού, ακούγονταν ήδη στις κεντρικές λεωφόρους της πόλης. Τέσσερις εκατοντάδες νοτιοβιετναμέζοι που περίμεναν μέσα στην περιμετρο της πρεσβείας δεν απομακρύνθηκαν ποτέ, μετά από εντολή του Αμερικάνου προέδρου, G.Ford που κάποια στιγμή διέταξε άμεση εκκένωση και αποχώρηση.

Κανείς δεν μπορεί να υπολογίσει με ακρίβεια αν διέφυγαν όλοι εκείνοι που έπρεπε, με τη λογική του ότι εάν έμεναν πίσω δεν θα εάν καμιά ελπίδα να επιβιώσουν, ή έστω αν κρατήθηκε μια υποτυπώδης προτεραιότητα. Όταν εκείνο το πρωί έγινε σαφές ότι οι τελευταίοι Αμερικανοί εγκατέλειψαν τον τόπο, ξεκίνησε η λεηλασία της πρεσβείας. Ότι μπορούσε να απομακρυνθεί, καρέκλες, γραφεία, καναπέδες, κατέληξε σε σπίτια πολιτών.

Ταυτόχρονα ξεκίνησε και η περιπέτεια όσων ήταν στιγματισμένοι ή μπορούσαν να κατηγορηθούν για αντικομμουνιστική στάση. Εκτελέσεις, στρατόπεδα εργασίας ήταν τα πιο πιθανά σενάρια, σε ένα κοινωνικό καζάνι που έβραζε, μυρίζοντας αντεκδίκηση.

Στα δεξιά: Η φωτογραφία που δημοσίευσε ο Γουόλφ Γουίλσον, η οποία απεικονίζει τον Ερνέστο Θουμαλάφτερος